

ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО СЕЛСКО СТОПАНСТВО

гр. Чирпан, бул. „Георги Димитров” №78 тел.: 0416/92413

www.pgss-chirpan.com , e-mail: info-2401179@edu.mon.bg

Утвърдил:

Директор.....
/Даниела Ангелова/

М Е Х А Н И З Ъ М

за разрешаване на конфликтите
в Професионална гимназия
по селско стопанство
гр. Чирпан
учебна 2026/2027 година

ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО СЕЛСКО СТОПАНСТВО

гр. Чирпан, бул. „Георги Димитров” №78 тел.: 0416/92413

www.pgss-chirpan.com , e-mail: info-2401179@edu.mon.bg

Конфликтът е ситуация, в която две или повече страни възприемат целите и/или интересите си като несъвместими. Конфликтът представлява несъгласие, противоречие или несъвместимост.

Конфликтите са неизбежни в училищния живот. Управлението на конфликти е базисно социално умение, което трябва да притежават всички педагози и което трябва да се изгражда у учениците. Каквито и определения да се опитаме да дадем за „конфликт”, колкото и различни да са те по своята формулировка, няма как да не признаем, че конфликтът действително е сигнал за нарушена комуникация.

Конфликтите могат да се разделят на две основни групи: по признак и видове, които се съотнасят една към друга:

Нивата на конфликтите, които се определят в психологията са четири: в индивида, между два индивида, между индивид и екип, между екипи. Конфликтите в индивида не са обект на настоящия механизъм. Останалите нива за училище могат да се диференцират на следните поднива:

- **между два индивида:** ученик-ученик, ученик-учител, ученик-директор/зам. директор, учител-учител, родител-учител, родител-директор/зам. директор, учител-директор/зам. директор и др.
- **Между индивид и екип:** ученик-група ученици/паралелка, учител – група ученици/паралелка, учител-родители, директор/зам. директор-родители, учител-група учители, директор/зам. директор – учители, директор/зам. директор – родители, учител-помощен персонал и др.
- **Между екипи:** ученици-учители, родители-учители, паралелка – паралелка, група учители-група учители; ученици, родители-ръководство на училището и др.

Моделите за мирно решаване, които следва да се прилагат в училище са - преговори, фасилитация, посредничество, медиация.

- **Преговори** - цялата информация е в страните на конфликта, от тях зависи вземането на решения и постигането на съгласие.
- **Фасилитацията** предполага наличието на неутрална страна, която улеснява взаимодействието на страните и постигането на съгласие.
- **Посредничеството** се прилага когато силните емоции правят невъзможно директни взаимоотношения между страните; посредникът предава информацията.
- **Медиация** е синтез между фасилитация и посредничество, изисква специална подготовка на медиатора, който насочва страните към взаимно удовлетворяващо решение. Съгласието се постига в резултат на решаващата роля на медиатора.

Схема за разрешаване на конфликти в училище:

Разрешаването на конфликтите се разделя на няколко етапа. Ако конфликтът не приключи на по-нисък етап, тогава се преминава към следващия.

ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО СЕЛСКО СТОПАНСТВО

гр. Чирпан, бул. „Георги Димитров” №78 тел.: 0416/92413

www.pgss-chirpan.com , e-mail: info-2401179@edu.mon.bg

Ниво на конфликта	Модел на разрешаване	Особености
ученик – ученик ученик – група ученици ученик – паралелка	I - II етап Фасилитация посредничество	I етап: Фасилитатор и посредник-класен ръководител, ученически съвет
		II етап: Фасилитатор и посредник-класен ръководител, ЗДУД, ЗДУПД
Паралелка - паралелка група ученици - група ученици	I – II етап Фасилитация и посредничество	I етап: Фасилитатори и посредници-класни ръководители, ученически съвети
		II етап: Фасилитатори и посредници- класни ръководители, ученически съвети, ЗДУД
	III етап Медиация	III етап: Медиатор: ЗДУД, директор
Ученик -учител Паралелка - учител Паралелка - учители	I етап Фасилитация	I етап: Фасилитатори- класен ръководител
	II етап Фасилитация и посредничество	II етап: Фасилитатори и посредници- класен ръководител, съветник, заместник-директор
	III етап Медиация	III етап: Медиатор: заместник-директор/ директор
Ученик-класен ръководител Паралелка – класен ръководител	I етап Фасилитация	I етап: Фасилитатор- директор
	II етап Фасилитация и посредничество	II етап: Фасилитатори и посредници: заместник-директор/директор
	III етап Медиация	III етап: Медиатор: заместник-директор/директор
Учител - учител	I етап преговори	I етап: заместник-директор или директор предлага преговори на двете страни
	II етап фасилитация	II етап: фасилитатори: заместник-директор, главен учител,
	III етап Медиация	III етап: Медиатори: зам.директор/ директор или от външна институция
родител - учител	I етап Фасилитация	I етап: фасилитатори: заместник-директор
	II етап Фасилитация и посредничество	II етап: Фасилитатори и посредници- заместник-директор, директор
	III етап медиация	III етап: Медиатори: зам.директор/ директор или от външна институция
Учител – група учители	I етап преговори	I етап: заместник-директор или директор предлага преговори на двете страни

ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО СЕЛСКО СТОПАНСТВО

гр. Чирпан, бул. „Георги Димитров” №78 тел.: 0416/92413

www.pgss-chirpan.com , e-mail: info-2401179@edu.mon.bg

	II етап Фасилитация	II етап: фасилитатори: заместник-директор, главен учител
	III етап Фасилитация и посредничество	III етап: Фасилитатори и посредници- заместник-директор, главен учител, директор
	IV етап Медияция	III етап: Медиатори: зам. директор/директор или от външна институция
Учител – директор	I етап Преговори	I етап: директорът предлага преговори на учителя
	II етап Фасилитация	II етап: фасилитатори: заместник-директор, главни учители
	III етап Фасилитация и посредничество	III етап: Фасилитатори и посредници- заместник-директор, председател синдикална организация
	I V етап Медияция	медиатор – от НПО или друга институция
родител – директор/зам.-директор	I етап Преговори	I етап: заместник-директор/директор предлага преговори на двете страни
	II етап Фасилитация	II етап: фасилитатори: заместник-директор/директор,
	III етап Фасилитация и посредничество	III етап: Фасилитатори и посредници- заместник-директор/директор
	IV етап Медияция	медиатор – от НПО или друга институция

Причина за конфликтите:

1. Разпределение на ресурсите.
2. Взаимозависимост на задачите.
3. Различия в целите
4. Различия в постигане на целите.
5. Незадоволителна и неудовлетворителна комуникация.
6. Различието в психологическите особености на отделната личност почти винаги създава предпоставка за конфликт.

Наличието на многото причини за конфликтите увеличава вероятността от тяхното възникване, но съвсем не води до задължително конфликтно действие. Понякога потенциалната изгода от участие в конфликта не си струва загубите от него и конфликтът бързо се потушава. В същото време веднъж встъпили в конфликт, всяка от страните започва да действа така, че да бъде приета нейната гледна точка. В този случай се налага конфликтите да бъдат управлявани, така че да се намали количеството на деструктивните

ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО СЕЛСКО СТОПАНСТВО

гр. Чирпан, бул. „Георги Димитров” №78 тел.: 0416/92413

www.pgss-chirpan.com , e-mail: info-2401179@edu.mon.bg

последствия, а това от своя страна да повлияе на възникването на последващи конфликти.

Етапите на управление и разрешаване на конфликтите, , включващи фасилитация и посредничество и медиация преминават през следните стъпки:

- **Първа стъпка:** разговор с участниците в конфликта
- **Втора стъпка:** определяне същността на конфликта събиране на обективна информация, **изясняване причините за конфликта и неговите източници** – т.е. какво точно е неприемливо в поведението и действията на другия.
- **Трета стъпка:** синтезиране и изготвяне на стратегия за действие – обобщаване на събраната информация, изясняване на различията между опонентите и позициите в работната среда. При избора на стратегия за действие, ако всяка от страните е готова да сътрудничи, може да се премине директно към действие – тренинг. В противен случай следващата фаза преминава през всички стъпки.
- **Четвърта стъпка:** действие върху поведението:
 - „индивидуално” възстановяване, за да може да има нормален диалог и желание за разрешаване на конфликта;
 - Тренинг – среща – дискусия със страните в конфликта, при която всеки може да изрази мнението си, без словесни нападки и случайни оценки. В края на срещата се постига консенсус, ангажиращ участниците в конструктивно търсене на решение.

Четири начина за разрешаване на конфликтите в училище

1.Подход на посредничество

Специално обучени млади ученици, които се явяват посредници или медиатор работят заедно със своите съученици за разрешаването на конфликти. Тези програми редуцират използването на традиционни действия за дисциплиниране като задържане след часовете, наказания или изключване, те дават тласък за разрешаването на проблеми, намаляват нуждата от учителя да се намесва в ученическите конфликти, подобряват климата в училището.

2.Процес в курса на обучение

Специализирана програма, имаща за цел да обучи учители, директори, администратори и ученици в отделни курсове (различни от тези, които влизат в училищната програма) в способността, уменията и принципите на разрешаването на конфликти.

3.Мирен подход в рамките на класната стая

Програмата показва на учителите как да интегрират разрешаването на конфликти в учебната програма, управлението на класа и въвеждането на дисциплина. Поставя акцент върху съдействието в практиката, толерантността и оценяването на различието и провеждането на ефективна комуникация. Като цяло мирните класове/класни стаи се инициират от учителите и са строителните блокове на мирното училище. Тази програма интегрира разрешаването на конфликти в учебната програма във всекидневното управление на класа.

4.Мирен подход в рамките на училището

Този подход се стреми да създаде училища, където разрешаването на конфликти е практика, усвоена от всички членове на училищната общност. Мирното училище има за цел да създаде климат, който да предизвиква младите и възрастните да вярват и действат с разбирането, че едно различно и на изпълнено с насилие общество и съвсем реалистична цел.

ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО СЕЛСКО СТОПАНСТВО

гр. Чирпан, бул. „Георги Димитров” №78 тел.: 0416/92413

www.pgss-chirpan.com , e-mail: info-2401179@edu.mon.bg

Програмите, реализирани в реалистични ситуации са помогнали за подобряване на климата в обществото и справедливостта между младите чрез редуцирането на нежелателните актове на насилие; намаляване на броя на наказанията и изключването от училище; увеличаване на самочувствието и зачитането на другите, както и личната отговорност и самодисциплина на младите.

Обучението на младите за това как да се справят с конфликтите по продуктивен начин би довело до намаляване на инцидентите, предизвикани от поведение на насилие. Образованието на младите хора за разрешаване на конфликти в компонент с голям принос при програмите за предотвратяването на насилието в училищата и общностите.

Ефективните програми от този тип могат да:

- Позволят на младите да отговарят по не насилствен начин на конфликтната ситуация като използват процеси за разрешаване на конфликти и проблеми като преговаряне, посредничество и взимане на решения на базата на консенсус.
- Мобилизиране на участието на младите в подобни програми като доказателство, че те са ефективни и значителни граждани в обществото, дори и извън училището и общността, в които живеят.